

Významná úloha povojnovej Československej republiky pri vzniku židovského štátu Izrael, ktorému sme za pomoci sionistov dodávali zbrane aj napriek vtedajšiemu zákazu (VIDEO)

- CZ24 News | 16. října 2023

Založenie Izraela sa odohralo podľa plánu OSN na rozdelenie niekdajšej Britskej mandátnej Palestíny na židovský a arabský štát. Arabi z Palestíny i okolitých krajín s tým však nesúhlasili a boli pripravení židovský štát, hneď ako vznikne, zničiť. Židia preto vyslali do celého sveta svojich emisárov, aby pre vznikajúci židovský štát zaobstarali zbrane. V ústrety im vyšlo Československo.

Izrael pred svojim vznikom mal malé množstvo zbraní a nie veľmi početnú armádu. Pomocnú ruku mu ponúкло Československo. Zbrane a školenie personálu zabezpečili minister zahraničných vecí Jan Masaryk a námestník Vladimír Clementis.

V roku 1947 Organizácia spojených národov zakázala vývoz zbraní do Palestíny. Bezpečnostná rada OSN 29. apríla 1948 vyzvala členské krajiny, aby upustili od vývozu zbraní do krajín stredného východu. Vojenská organizácia Židov v Palestíne Hagana (Obrana) trpela stálym nedostatkom zbraní. Predstavitelia budúceho štátu Izrael, najmä Ben Gurion, odhadli v ktorých európskych štátoch by bolo možné kúpiť zbrane. Medzi vybrané štáty patrilo Československo, nielen kvôli pomerne rozsiahlej zbrojnej výrobe, ale aj kvôli kladnému vzťahu k vzniku samostatného židovského štátu. Kvôli zákazu vývozu sa ako cieľová krajina, do ktorej sa dodávajú zbrane deklarovalo Etiópske cisárstvo (Habeš - anglicky Abyssinia).

O dodávkach zbraní a problémoch vývozu do Palestíny rokoval námestník ministra zahraničných vecí Vladimír Clementis už v roku 1947 Ehadom Überall-Avrielom.

Pozitívny postoj k Židom a k vzniku samostatného štátu podporoval už prvý prezident Československa T. G. Masaryk. V roku 1899 sa zastal Žida Leopolda Hilsnera z obce Polná v Čechách, obvineného z rituálnej vraždy mladej dievčiny. Išlo o to, že sudcovia a vyšetrovatelia zvalili vinu na Žida, aby tak odvrátili pozornosť od vlastnej neschopnosti vypátrať vraha. T. G. Masaryk osobne navštívil Palestínu v apríli 1927. O vzťahu k Židom svedčí jeho výrok: ***“Jsem přesvědčen, že kdo má Ježíše za vůdce v náboženství, nemůže být antisemitou. Jest mně to tak jasné: Ježíš sám byl židem, židé byli apoštoly a staré křesťanství, zvláště katolicism měl v sobě mnoho židovského. Přijmu-li Ježíše, nemohu být antisemitou. Jedno nebo druhé. Křesťan nebo antisemita!”***

Prvý povojnový prezident Československa Edvard Beneš otvorene podporoval vznik samostatného židovského štátu. Túto podporu vyslovoval aj na oficiálnych stretnutiach. Pozrime sa na jedno z nich. Prezident Edvard Beneš prijal 9. októbra 1946 bývalého poslanca československého parlamentu Angelo Goldsteina z Tel Avivu na súkromnej audiencii. Ten mu vysvetlil politickú situáciu v Palestíne. ***„Moje stanovisko k sionizmu zostáva nezmenené.Pokladám zriadenie židovského štátu za jediné možné s spravodlivé riešenie svetovej židovskej otázky vôbec. Preto ak sa mi kdekoľvek naskytne príležitosť, budem pomáhať vždy k jeho uskutočneniu.***

Bol som v stálom styku s profesorom Weizmannom behom vojny a chápal som jeho stanovisko a tiež jeho taktiku a úplne som ju úplne schvaľoval.“

Dodávky zbraní Izraelu

V Československu prvé dodávky zbraní obstarávali predstavitelia a zmocnenci sionistickej organizácie Jewish Agency, ktorá tiež financovala prvé nákupy. Neskôr po vyhlásení samostatnosti to boli predstavitelia štátu Izrael.

Nie o všetkých dodávkach existujú záznamy, najmä o prvých z roku 1947. Dá sa však predpokladať, že dodávky do niektorých krajín ako bolo Švajčiarsko, Pakistan, Habeš a škandinávskym krajinám skončili v Izraeli, pretože boli pravdepodobne z nich reexportované.

Golda Meirová vyzbierala počas návštevy USA približne 30 mil. USD. O nákupoch rokoval izraelsky politik a diplomat Ehud Ťüberall-Avriel a obchodník Otto Felix, ktorý sa zdržoval v Československu. Pred vznikom štátu Izrael sa o nákup zbraní snažil Josef Nasch-Nacht, ktorý viedol obchodné zastúpenie pre Tatra a Exlozia Semtín pred 2. svetovou vojnou v Bukurešti. Pri jednej z návštev Prahy upozornil významného generála Heliodora Píku na nepriaznivé dôsledky vývozu československých zbraní do Sýrie generál uznal jeho argumenty. Josef Nasch-Nacht neuspel aj kvôli požiadavke na veľmi vysokú províziu.

Pre československý zbrojársky priemysel mal predaj zbraní novému štátu Izrael význam, pretože vývoz zbraní sa ocitol na križovatke v dôsledku čoraz výraznejšieho delenia zón vplyvu – východnú a západnú. V dôsledku toho Československo stratilo tradičných trhov, na ktoré vyvážalo zbrane. Na konci roku 1947 na zásah USA Československo prišlo o vývozný kontrakt v hodnote 13 mil. USD do Argentíny.

V septembri 1947 predstavitelia Jewish Agency rokovali o dodávkach zbraní s ministrom zahraničných vecí Jánom Masarykom, synom prezidenta T. G. Masaryka. Neskôr rokovali aj priamo s niektorými zbrojárskymi podnikmi. V januári 1948 Otto Felix loboval za to, aby Československo prestalo dodávať zbrane do Sýrie. Ministerstvo obrany Československa ho zakázalo výnosom z 13. januára 1948. K úplnému obratu v obchode došlo 3. februára 1948 keď v juhoslovanskom prístave Rijeka bola zadržaná zásielka 8000 pušiek typu P-18 a 6 miliónov nábojov. Zásielku dočasne zadržalo Ministerstvo zahraničných vecí Československa telegramom na veľvyslanectvo v Juhoslávii. Keď boli zbrane určené pre Sýriu odišli do talianskeho prístavu Bari. Tu zásielku potopili oddiely Hagany. Československé orgány začali podporovať vývoz zbraní, na základe zásadného povolenia Moskvy. Neexistujú o tom písomné záznamy, ale je to pravdepodobné, že ZSSR dal súhlas.

Vladimír Clementis rokoval o dodávkach zbraní spolu s predstaviteľmi podniku Kovo priamo v predsedom vlády Klementom Gottwaldom 11. marca 1946. V prípade dodávok do židovskej Palestíny zákazník požadoval čo najkratšie dodacie lehoty a rýchlu dopravu. Spôsobovalo to problémy zbrojárskym podnikom. Preto sa často využívali zásoby z armádnych skladov. Veľké postavenie v exporte mali Československé závody kovodělné a strojírenské a podniky Zbrojovka Brno a Škodovy závody Plzeň.

V tom čase platil v Československu zákon, na základe ktorého sa vývoz zbraní koordinoval s Ministerstvom obrany ČSR. To určovalo ceny a množstvo vyvezeného materiálu. Závažným problémom bolo práve stanovenie cien za vyvezený materiál. Vojská správa často určovala ceny na základe ekvivalentov, ktoré existovali pre II. svetovou vojnou. Určovala ich často bez ohľadu na technický stav zbraní a inej techniky. Počas príprav obchodu sa objavovali aj rozpory, ktoré sa týkali dohody o rozdelení čiastky. Vojská správa najprv chcela, aby z exportu získala 50-70% z jeho hodnoty. Neskôr sa však dohodlo, že získa len hodnotu surovín, ktoré boli použité pri výrobe

vyvezeného materiálu. Zbrane z vojenských skladov preberali podniky, ktoré ich kompletizovali, opravovali, robili revízie a skúšali ich.

Utajenie

Vojenská správa dbala aj na dodržiavanie bezpečnostných opatrení a zásad utajenia. Pred prepravou boli z vojenskej techniky a materiálu odstránené všetky značky a prvky, ktoré by hovorili o krajine pôvodu.

Už 14. januára 1948 námestník ministra zahraničných vecí Vladimír Clementis po zákaze vývozu zbraní do Argentíny a Sýrie, pri riešení rozhodol s vedomím ministra Jána Masaryka, intervenoval u juhoslovanského rezortného partnera aby Ehud Überall-Avriel získal povolenie na tranzit 4 500 pušiek, 200 guľometov a 5 miliónov nábojov, ktoré boli v pripravené v bratislavskom prístave na rieke Dunaj pripravené na export do Palestíny pod označením Habeš. Ďalšia zásielka sa prepravila do Belgicka a odtiaľ loďou do Hajfy.

V tom čase platil v Československu zákon, na základe ktorého sa vývoz zbraní koordinoval s Ministerstvom obrany ČSR. To určovalo ceny a množstvo vyvezeného materiálu. V prípade dodávok do židovskej Palestíny zákazník požadoval čo najkratšie dodacie lehoty a rýchlu dopravu. Spôsobovalo to problémy zbrojárskym podnikom. Preto sa často využívali zásoby z armádnych skladov. Ministerstvo národnej obrany ČSR si súčasne prostredníctvom generálneho konzulátu overil, či Ehud Überall-Avriel a Otto Felix majú oprávnenie podpisovať tieto typy kontraktov. Jewish Agency v tom čase pre Československo predstavovalo oficiálneho reprezentanta všetkých židovských národných záujmov v súlade s vtedy platným mandátom OSN.

Vražda šéfa československej diplomacie Jana Masaryka

Masaryka dňa 10. marca 1948 našli skoro ráno mŕtveho na dlažbe pod oknami Černínskeho paláca, kam dopadol z okna kúpeľne svojho bytu v sídle ministerstva zahraničných vecí v Černínskom paláci.

Česko-americký expert Jiří Valenta [v roku 2019 v odbornom časopise Middle East Forum zverejnil tézu](#), že Masaryka zavraždili spolupracovníci britskej tajnej služby SIS.

Českí komunisti nemali podľa neho dôvod zbaviť sa Masaryka, ktorý bol po roku 1948 ochotný ďalej pôsobiť v Gottwaldovej komunistickej vláde. Valenta tiež spochybnil motív Sovietskeho zväzu zavraždiť vtedajšieho šéfa československej diplomacie. Masaryk podľa Valentu po tzv. Víťaznom februári uistil sovietskeho veľvyslanca, že nepodá demisiu ako iní nekomunistickí ministri. A svoj sľub aj dodržal.

Valenta sa vo svojom článku odvoláva na výpoveď zamestnanca ministerstva zahraničia Jana Bydžovského z roku 1950. Tento špecialista na šifry sa československým úradom k vražde Masaryka priznal. Bydžovský počas druhej svetovej vojny pôsobil v Anglicku a podľa experta bol členom britskej tajnej služby SIS.

Bydžovský vo svojom svedectve uviedol, že Masaryka zabil na podnet Arnošta Heidricha, ktorý bol generálnym sekretárom na ministerstve zahraničia a hlavným spolupracovníkom SIS v Prahe. Bydžovský tvrdí, že 9. marca 1948 dostal od Heidricha tabletky, ktoré dal Masarykovi do kávy. Keď minister upadol do bezvedomia, Bydžovský ho spolu s ďalším mužom vyhodili z okna.

Valenta vo svojom článku neuvádza, čo by mohlo Britov motivovať k likvidácii Masaryka. Poukazuje však na to, že Londýnu vadila podpora, ktorú presvedčený sionista Masaryk poskytoval Židom a rodiacemu sa štátu Izrael. Išlo hlavne o dodávky zbraní a pomoc s prepravou Židov do Palestíny.

V tejto záležitosti prepukla v roku 1946 "tichá vojna medzi Prahou a Londýnom". Konflikt zhoršil aj fakt, že sa na stranu Izraela priklonil neskôr aj Sovietsky zväz, ktorý tak chcel oslabiť pozície Britov na Blízkom východe.

Podľa Valentu sa Arnošt Heidrich v deň Masarykovej smrti stretol s Gottwaldom a Masarykovým námestníkom Vladimírom Clementisom a oboznámil ich s pripraveným dokumentom, ktorý mal sprítniť predaj československých zbraní do zahraničia a teda aj do Izraela. Clementis ako Masarykov nástupca vo funkcii ministra zahraničných vecí v pomoci Židom pokračoval a dokonca ju rozšíril.

Viac o vražde Jana Masaryka a nadväzujúcich záhadných úmrtiach v nasledujúcom dokumente:

Zmluvy o dodávkach zbraní

Dňa 23. apríla 1948 vznikla dohoda medzi Československými závodmi kovodielňými a strojírenskými a L'Agence Juive pour la Palestine. Hodnota kontraktu bola 1 798 480 USD. Táto operácia nazvaná "Balak" mala pašerácky charakter. Ceny niektorého vojenského materiálu bola znížené. Splnomocnený zástupca štátu Izrael Otto Felix dohodol 5. mája 1948 s divíznym generálom Aloisom Vicherekom, veliteľom československého letectva výcvik palestínskych poľných pilotov.

Prvá letecká zásielka zbraní odišla z letiska Praha-Ruzně odletela 31. marca 1948. Lietadlo prepravilo 130 dební zbraní o celkovej hmotnosti 7 ton. Prepravovalo ho lietadlo americkej leteckej spoločnosti Northern Airlines. Náklad sa deklaroval ako železný tovar, ručné náradie. Na druhý deň lietadlo kontroloval americký vojenský atašé. Na veľvyslanectve sa zaujímal, či nejde o dodávku do Grécka. Oveľa väčší záujem prejavilo veľvyslanectvo Veľkej Británie o britského člena posádky. Československé orgány mu však pomohli nepozorovane opustiť letisko a do Veľkej Británie sa vrátil inou cestou.

Situáciu s dopravou materiálu však vyriešila československá strana tým, že poskytla na prepravu vojenské letisko Žatec. To fungovalo ako základňa pre kúpené, alebo prenajaté lietadlá, ktoré mali registračné znaky Panamy. Pilotovali ich prevažne americké posádky. Na Staňkovicom letisku v okrese Žatec pristáli 19. mája až 21. mája 1948 prvé dopravné lietadlá, ktoré prevážali zbrane do štátu Izrael.

Letecký most smer Izrael

Prvým lietadlom, ktoré pristálo na letisku bolo lietadlo Skymaster. Do jeho nákladného priestoru uložili prvého lietadla Avia S-199. Hagana ich kúpila desať. Avia S-199 bolo československé lietadlo vyrábané na základe nemeckého modelu Messerschmitt Bf 109. Denne lietali jedno, či dve lietadlá. Posádky dopravných lietadiel tvorili Američania, Poliaci, Francúzi, Nemci, Juhoafričania a Angličania. Československo neskôr predalo Izraelu 61 lietadiel Spitfire, na ktorých bojovali československí piloti vo Veľkej Británii. Lietadlá prelietali cez juhoslovenské letisko Nikšiči, kde mali medzipristátie. S priamou prepravou boli problémy, preto sa lietadlá Spitfire prepravovali po železnici a mori.

S prázdnyimi lietadlami, ktoré prepravovali do Izraelu lietadlá S-199 späť prilietali posádky, organizačný a technický personál. V jednej posádke bolo 20 až 50 ľudí. Lietadlá na letisko Žatec prilietali z letiska podniku Avia v Letňanoch. Po prilete ich demontovali. Spolu s ostatným materiálom ich naložili do dopravných lietadiel.

Päť mechanikov z podniku Avia ich skladalo v Izraeli. Koncom júna sa vrátili späť do Československa.

Lietadlá skladali technici na letisku Dov v Tel Avive a ihneď zasiahli do bojov. Ich rozhodný útok 29. Mája 1948 prekvapil egyptskú armádu. V tento deň odštartovala štvorica izraelských lietadiel S-199, ktoré boli práve zmontované. Každé z lietadiel malo pod krídlami zavesené dve 70 kilogramové bomby. Jedným z pilotov bol Ezer Weizman, budúci izraelský prezident. Lietadlá zastavili ďalší postup útoku na Tel Aviv, od ktorého bola vzdialená asi 30 kilometrov. Vojenský materiál sa dodával na letisko Ekron.

Žatecké letisko sa stalo dočasnou základňou pre tri stroje B-17G. Boeing B-17 Flying Fortress bol ťažký štvormotorový americký bombardér. Izrael ich kúpil z amerických vojenských prebytkov. Do Československa odleteli z Miami na Floride 12. júna 1948. V Žatci boli tieto lietajúce pevnosti prispôbované na provizórne bombardéry. Zo skladov československej armády lietadlá dostali bomby o hmotnosti 250 kg a 500 kg. Už 14. júna 1948 odštartovali smerom na Káhiru. Stroj s pilotmi Rayom Kurtzom a Harvayom Nachmannom zasiahol dokonca palác kráľa Faruka. Egyptské lietadlá sa po tom útoku museli premiestniť z izraelského frontu na obranu hlavného mesta Egyptu.

Reakcie svetovej verejnosti na vojenskú podporu Izraela

Medzinárodné ohlasy na rozsiahlu prepravu vojenského materiálu nenechali na seba dlho čakať. Hovorilo sa v nich, že Izrael má za železnou oponou leteckú základňu. Popri nie potrebnej publicite, prišli aj diplomatické nóty veľvyslanectva USA. Prvou sa 8. júla 1948 obrátilo na československé úrady, aby poskytlo informácie o troch dopravných lietadlách, ktoré ilegálne odleteli z USA. V ďalšej z 28. júla 1948 žiadala československú stranu, aby mu umožnila členom posádok odobrať im pasy a prepraviť ich do USA.

Záujem USA nezostal len v diplomatickej rovine. Pracovníci veľvyslanectva USA Thomas Donovan a Ralph S. Saul 10. augusta 1948 navštívili Žatec. V hoteli Stalingrad nadviazali kontakt s niekoľkými americkými mechanikmi. Zaujímali sa o ich prácu a o to kam lietajú. Odporúčali im, aby sa zaregistrovali na veľvyslanectve. Niektorí to aj urobili. Tým USA získali podrobné informácie o leteckom moste. Preto sa s leteckou prepravou materiálu z letiska Žatec čoskoro prestalo. S prepravou sa skončilo na príkaz Ministerstva zahraničných vecí ČSR 11. augusta 1948.

V období od 20. mája do 11. augusta 1948 odletelo z letiska Žatec do Izraela 92-93 dopravných lietadiel rôznych typov: Curtiss C-46 Commando, C-64 Norseman, C-54 Skymaster, Lockheed C-69 Constellation. Tieto lietadlá kúpil Izrael z amerických vojenských prebytkov, alebo si ich dočasne prenajalo vrátane posádok. Cez letecký most zo Žatca sa do Izraelu prepravilo viac ako 300 ton materiálu. Neskôr preprava materiálu poračovala z Letísk Kunovice v Čechách a Malacky na Slovensku.

Vojenské školy a výcvik

Okrem toho, že Izrael potreboval zbrane, potreboval aj zaistiť výcvik vojenských špecialistov, ktorí by zvládli nakúpené zbrane a techniku. Naliehavú potrebu prípravy vojenských odborníkov na seba prevzalo Československo. Na rozdiel od výcviku v Taliansku, kde vláda výcvik len tolerovala, československí predstavitelia išli oveľa ďalej.

Ministerstvo národnej obrany Československa schválilo 12. - 14. júna 1948 smernicu pre výcvik pilotných žiakov v leteckom učilišti v Prostějove, výcvik mechanikov, zbrojárův, skladačov padákov v VOŠLM v Liberci, výcvik spojovacích odborníkov v LSŠ v Chrudimi, paradesantný výcvik v Kumri.

Československo týmto poskytlo svoje vojenské školy a výcvikové zariadenia, ktoré pri vzniku Izrael nemal. To umožnilo v skrátených termínoch vycvičiť izraelských vojakov a dobrovoľníkov. Podľa požiadaviek izraelskej strany išlo pilotov, letecký pozemný personál, inštruktorov paradesantného

výcviku a tankistov. Izrael požiadal o vyškolenie 35 stíhacích pilotov, 70 pozemných špecialistov a 20 spojárov.

Slánsky a spol.

S rastúcou mocou komunistov v Československu, ale aj klesajúcou podporou J. V. Stalina štátu Izrael bola česko-slovenská vláda nútená ukončiť predaj zbraní do Izraela a skončiť s výcvikom vojenského personálu. Dôstojníci, ktorí sa podieľali na spolupráci s Izraelom boli neskôr z armády prepustení alebo preradení na podradné funkcie. Vyvrcholením zmeny postoja voči Židom bol Proces s Rudolfom Slánskym ktorý sa uskutočnil v novembri 1952. V procese odsúdili 14 vysokých funkcionárov Komunistickej strany Československa Boli obvinení a odsúdení za špionáž, trockizmus, titoizmus, prisahanie proti republike a záškodníci.

Počas procesu boli charakterizovaní ako nepriatelia československého ľudu a sionistickí, buržoázno-nacionalistickí zradcovia. Dňa 24. novembra 1952 sa v úvodníku v Rudom práve sionisti opäť spájajú s takzvanými titovcami, trockistami, buržoáznymi nacionalistami a kozmopolitami. Spomínajú sa rôzne osoby, ktoré figurovali v procese so Slánskym buď ako obžalovaní alebo ako svedkovia, všetky židovského pôvodu. Sú označené za „tvory, kupčiace so všetkým čo im je sväté, cynicky zradzujúci všetko a všetkých, ktorí im dali dôveru.“ Podľa autorov článku, každý buržoázny nacionalizmus, aj židovský, musí viesť nutne k fašizmu. Kritizovalo sa nadviazanie kontaktov Izraelu s Nemeckom po jeho vzniku, nečinnosť sionistov počas II. svetovej vojny, údajné spojenectvo s Mussolinim a Hitlerom. V sionizme sa má spájať kozmopolitizmus s buržoáznym nacionalizmom – „dve stránky jednej špinavej mince“.

Jedenásti odsúdení mali židovský pôvod, dvaja boli Česi a jeden Slovák. Bol to bývalý námestník ministra zahraničných vecí Vladimír Clementis, ktorý akciu vývozu zbraní kryl politicky. Bol obesený 3. decembra 1952.

Vývoz zbraní mal pre Československo veľký ekonomický význam. Celkom za zbrane bolo vo forme vecného plnenia izraelskou stranou vyplatených 12 198 844 USD, čo predstavovalo asi tretinu príjmov Československa v cudzej mene. **“České zbrojovky zachránil štát Izrael, a bez týchto zbraní, by sme neprežili”**. Povedal to David Ben-Gurion predseda Jewish Agency a neskôr predseda izraelskej vlády).

Spolupráca Československa a Izraelu sa začala až po zmene spoločenského zriadenia na prelome rokov 1989 – 1990.

Viac aj v nasledujúcich dokumentoch:

ZDROJ: financneNoviny / Sever Rozhlas / YouTube / InfoVojna